

ЗАНЯТТЯ № 7

Тема: Аортальні вади серця: основні симптоми та синдроми на підставі клінічних та інструментальних методів обстеження.

Актуальність теми: аортальні вади серця займають друге місце за частотою серед набутих вад серця. Найчастішими причинами ураження клапанів аорти є вроджена патологія, ревматизм, системні захворювання сполучної тканини, а також ідіопатичний кальциноз стулок аортального клапана. Важливе значення має зниження резистентності організму, що призводить до зростання захворюваності на інфекційний ендокардит з формуванням вади серця. Ураження аортальних клапанів характеризуються багатою клінічною симптоматикою, вивчення якої є обов'язковим для студента-медика з метою своєчасної діагностики та забезпечення адекватного лікування, в тому числі хірургічного.

Навчальні цілі заняття:

Знати:

- анатомію й фізіологію серця;
- мале й велике коло кровообігу;
- методи обстеження системи кровообігу;
- основні симптоми патології серцево-судинної системи, що виявляються під час розпитування та фізичних методів обстеження хворого;
- план обстеження хворих з вадами серця;
- діагностичне значення лабораторних та інструментальних обстежень серцево-судинної системи, зокрема діагностичне значення ехокардіографії та фонокардіографії;
- клінічну симптоматику аортальних вад;
- симптоми гострої й хронічної серцевої недостатності;
- принципи невідкладної допомоги хворим з нападом серцевої астми.

Вміти:

- обстежити хворого з аортальними вадами серця;
- виявляти та інтерпретувати клінічні прояви аортальних вад серця;
- виявлені симптоми групувати у синдроми недостатності аортальних клапанів і стенозу устя аорти;
- інтерпретувати дані лабораторно-інструментальних обстежень хворих з даними синдромами.

Оволодіти:

- навичками самостійного клінічного обстеження хворих з синдромами аортальних вад серця;
- інтерпретацією даних лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих з аортальними вадами серця.

3. Виховна ціль: на занятті підкреслюється важливість дотримання засад первинної і вторинної профілактики захворювань, що найчастіше призводять до формування аортальних вад серця. На даному занятті викладачем також звертається увага студентів на важливість запобігання виникненню захворювань, що передаються статевим шляхом, оскільки причиною аортальних вад серця буває сифіліс.

4. Міждисциплінарна інтеграція:

Попередні дисципліни:

- фізика;
- нормальна анатомія;
- нормальна фізіологія;
- патологічна анатомія;
- патологічна фізіологія;
- променева діагностика;
- медична психологія.

Наступні дисципліни:

- внутрішні хвороби;
- поліклінічна справа;
- сімейна медицина;
- торакальна хірургія;
- педіатрія;
- шкірні хвороби та захворювання, які передаються статевим шляхом;
- функціональна діагностика;
- фармакологія;
- соціальна медицина, економіка та організація охорони здоров'я.

Внутрішньопредметна інтеграція:

- матеріал теми використовується під час вивчення синдромів та нозологічних одиниць, які ускладнюються формуванням аортальних вад серця.

5. Зміст теми заняття:

1. Синдром недостатності клапанів аорти.
 - 1.1. Причини виникнення аортальних вад серця.
 - 1.2. Розлади гемодинаміки за наявності недостатності клапанів аорти.
 - 1.3. Скарги хворих.
 - 1.4. Дані фізичного обстеження хворого з синдромом недостатності аортальних клапанів.
 - 1.4.1. Дані загального огляду та огляду ділянки серця й великих судин.
 - 1.4.2. Дані перкусії границь серця.
 - 1.4.3. Дані аускультатії серця.
 - 1.4.4. Дані інструментальних методів дослідження (ЕКГ, ФКГ, Ехо-КГ, X-променеві методи обстеження).
2. Синдром стенозу устя аорти.
 - 2.1. Порушення гемодинаміки у разі стенозу устя аорти.
 - 2.2. Скарги хворих.
 - 2.3. Дані фізичного обстеження хворого з синдромом стенозу устя аорти.
 - 2.3.1. Дані загального огляду та огляду ділянки серця й великих судин.
 - 2.3.2. Дані пальпації ділянки серця.
 - 2.3.3. Дані перкусії границь серця.
 - 2.3.4. Дані аускультатії серця.
 - 2.3.5. Дані інструментальних методів обстеження (ЕКГ, ФКГ, Ехо-КГ, X-променеві методи обстеження).

6. План та організаційна структура заняття:

Підготовчий етап (10 % часу)

1. Організація заняття.
2. Визначення навчальних цілей та їх мотивація.
3. Контроль вихідного рівня знань.

Основний етап (75 % часу)

1. Демонстрація хворих з аортальними вадами серця.

2. Самостійна робота студентів у палатах з хворими з аортальними вадами: розпитування, загальний та детальний огляд, огляд і пальпація грудної клітки, перкусія та аускультация серця; повне об'єктивне обстеження усіх систем.

3. Розбір результатів самостійної роботи студентів.

Студенти доповідають викладачу в присутності всієї групи анамнез та дані фізичного обстеження хворого, призначеного для курації, відзначаючи можливі причини наявної патології.

4. Ознайомлення студентів з результатами лабораторно-інструментальних обстежень хворого за даними історій хвороби.

5. Інтерпретація даних, отриманих під час обстеження хворих.

6. Розпізнавання синдромів наявних вад серця у кожного хворого.

Заключний етап (15 % часу)

Контроль і корекція рівня професійних вмінь і навичок.

Контрольні питання:

1. Які основні причини виникнення аортальних вад серця?
2. Основні скарги хворих з синдромами аортальних вад серця,
3. Які симптоми можна виявити під час огляду хворого з недостатністю аортальних клапанів?
4. Дані пальпації прекардіальної ділянки у хворих зі стенозом устя аорти?
5. Які дані перкусії границь серця у хворих з аортальними вадами серця?
6. Які дані аускультативні серця у хворого з недостатністю аортальних клапанів?
7. Які дані аускультативні серця у хворого зі стенозом устя аорти?
8. Особливості конфігурації серця у хворих з аортальними вадами.
9. Який артеріальний тиск у хворих з аортальними вадами серця?
10. Які зміни на ЕКГ характерні для аортальних вад серця?
11. Що таке симптом Мюссе?
12. Який пульс у хворих з недостатністю аортальних клапанів?
13. Особливості пульсу в хворих зі стенозом устя аорти.
14. Причини виникнення больового синдрому в грудній клітці у хворих з аортальними вадами серця.
15. Який прогноз у хворих з аортальними вадами серця?

Підведення викладачем підсумків заняття.

Домашня самопідготовка:

1. Вади серця: синдром стенозу аортального клапана, синдром недостатності аортальних клапанів.
2. Поєднання недостатності аортальних клапанів та стенозу устя аорти.
3. Симптоматика та перебіг інфекційного ендокардиту.
4. Замалювати в зошиті схеми порушень гемодинаміки при аортальних вадах серця.
5. Зміни на ЕКГ при аортальних вадах серця.
6. Дані Ехо-КГ за наявності недостатності клапанів аорти, стенозу устя аорти.

Література:

1. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 250-255.
2. Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник / Ю.І. Децик, О.Г. Яворський, Є.М. Нейко та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 3-є вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – С. 250-255.
3. Основи внутрішньої медицини: Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського. – 2-е вид. – К.: Здоров'я, 2004. – С. 231–235.
4. Яворський О.Г., Ющик Л.В. Пропедевтика внутрішніх хвороб у запитаннях і відповідях. К.: Здоров'я, 2003. – 532–567 пит. (серцево-судинна система).
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб /Децик Ю.І., Нейко Є.М., Пиріг Л.А. та ін.; за ред. проф. Ю.І.Децика. – 1-е вид. — К.: Здоров'я, 2000. – С.228–232.
6. Яворський О.Г. Навчальний DVD-фільм «Пальпація, перкусія, аускультация». Українською й англійською мовами. – 2005.
7. Яворський О.Г. Схема історії хвороби (для студентів III курсу). – Львів, 1992. – 16 с.
8. Новосад А.Б., Буфан М.М., Короткий В.В. Навчальна історія хвороби. Методичні вказівки для студентів III курсу медичного факультету. – Львів, 2019. – 20 с.
9. Яворський О.Г. Основи загальної електрокардіографії (для студентів медичних інститутів). Львів, 1992. – 27 с.
10. Схема і методика розшифровування електрокардіограми: Методичні рекомендації з пропедевтики внутрішньої медицини /Новосад А.Б., Буфан М.М.; за ред. проф. Дутки Р.Я. – Львів – 2019.
11. Короткий В.В., Новосад А.Б. Комп'ютерні тести з пропедевтики внутрішніх хвороб. – Київ: Здоров'я, 2001. – 62-94 с.

